

До членовете на научното жури
Определено със Заповед № 262/21.06.2018 г.
на Директора на НЦЗПБ

РЕЦЕНЗИЯ

ОТ

ПРОФ. Д-Р ИВА СТЕФАНОВА ХРИСТОВА, Д.М.Н.

НАЦИОНАЛЕН ЦЕНТЪР ПО ЗАРАЗНИ И ПАРАЗИТНИ БОЛЕСТИ

По конкурс

за заемане на академичната длъжност **ДОЦЕНТ**

в област на висше образование 4. „Природни науки, математика и информатика”,

Професионално направление 4.3. „Биологически науки”

и научна специалност „Вирусология”

за нуждите на Отдел Вирусология на НЦЗПБ

обявен в ДВ бр. 36 от 27.04.2018 г.

с единствен кандидат

ГЛ. АС. СВЕТЛА ГЕОРГИЕВА АНГЕЛОВА, Д.Б.

КАРИЕРНО РАЗВИТИЕ

Гл. ас. Светла Ангелова завършва средно образование в математическата гимназия в Стара Загора и висше образование в СУ „Св. Климент Охридски”, Биологически факултет, специалност „молекулярна биология“ и специализация по генетика. Научната си кариера започва като биолог в секцията по молекулярна генетика на Института по физиология на растенията и генетика към Българската Академия на

Науките. В тази секция, за периода 2002-2013 г., извървява успешно пътя от специалист биолог до научен сътрудник трета и след това втора степен. През 2012 г. като свободен докторант успешно защитава дисертационен труд с генетичните си проучвания върху мутации в гени, свързани с рак на млечната жлеза и изследване на антитуморната активност на българското лечебно растение *Tribulus terrestris*.

От 2014 г. Светла Ангелова е главен асистент в НРЛ „Грип и ОРЗ“ към отдел Вирусология на НЦЗПБ, където се развива успешно като учен и специалист по молекулярни методи за идентификация и типизиране на грипни вируси и вируси, причиняващи ОРЗ.

Преминала е редица специализации и обучения в България и в чужбина: обучения по линия на СЗО за грипните лаборатории върху лабораторен мениджмънт, качество на лабораторната дейност, готовност за действие при птичи грип, биобезопасност, обществено здраве и др. по проблемите на грипа.

Като логично следствие от сериозната теоретична и практическа подготовка на гл. ас Светла Ангелова, понастоящем тя е един от водещите специалисти в страната в проучванията върху грипни вируси и вируси, причиняващи ОРЗ, специално върху техните генетични и антигенни особености.

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

В конкурса гл. ас. Ангелова представя 111 научни труда, разпределени както следва:

- Публикации в специализирани научни издания с импакт фактор (ИФ) – 17 с общ ИФ 25,193;
- Публикации в издания без импакт фактор – 23 бр.;
- 1 глава от монография на български върху 4-валентните противогрипни ваксини като възможност за превенция и контрол на грипа;
- Научни трудове, изнесени на чуждестранни научни форуми – 14 бр., на два от които резюметата са публикувани в престижни международни издания с общ импакт фактор 6,671;
- Научни трудове, изнесени на национални научни форуми – 56 бр.

Като доказателство за основната роля на гл. ас. Светла Ангелова при провеждане на проучванията и подготовката на статиите за печат приемам факта, че тя

е първи (7 публикации) или втори (20 публикации) автор на 65% от трудовете с нейно участие.

В конкурса участва с авторска справка, съдържаща 81 цитирания на 13 от нейните статии, основно в престижни международни издания, което приемам като доказателство за постигнатите от нея съществени резултати и научни приноси. Справка от scopus показва h-index 4.

Обобщени тези факти ме убеждават, че гл. ас. Светла Ангелова е утвърден учен с възможности и с репутация сред научната общност в страната и в чужбина.

Основни научни и научно-приложни направления

Основните направления в научно-изследователската дейност на гл. ас. Светла Ангелова са две – медицинска генетика и медицинска вирусология. По първото тя работи като главен асистент в БАН, а по второто – като главен асистент в НЦЗПБ. В основата на тези две направления са сходни молекулярни техники за идентифициране и характеризирание на вируси или гени, свързани със заболявания.

Главните насоки в проучванията могат да се систематизират така:

- *Онкогенетика* – генетичен анализ на прогностичната стойност и клиничното значение на асоциирани с рака на млечната жлеза гени;
- *Алтернативна антитуморна терапия* – in vitro проучвания върху цитотоксичната активност на екстракти от лечебни растения;
- *Изследвания на грипни вируси* – генетични и антигенни характеристики на грипни вируси, филогенетичен анализ, чувствителност към невраминидазни инхибитори;
- *Изследвания на вируси, причиняващи ОРЗ* – въвеждане на молекулярно-генетични техники за доказване и типизиране. проучвания върху разпространението в страната на респираторно-синцитиален вирус, метапневмовирус, парагрипни вируси, риновируси, аденовируси и бокавируси.

Приноси

В изследванията си гл. ас. Светла Ангелова, д.б. е постигнала значителни научно-теоретични и научно-приложни приноси, свързани с изясняване генетичните

характеристики на тумор-супресорни гени от една страна и молекулярно характеризиране на респираторни вируси от друга:

- анализ на гени, ангажирани в етиологията на рака на млечната жлеза, изясняване на връзката между мутационните им честоти (делеции, мутации, променящи състава на белтъка, полиморфизми в кодиращи и не кодиращи ДНК участъци) и клиничния статус на пациентките;

- установяване на антитуморна активност на фракции от растенията *Tribulus terrestris* и *Tanacetum vulgae* в *in vitro* условия, комплексен анализ на цитотоксичните и антипролиферативни ефекти на екстракти и фракции от растенията *Cotinus coggyria* и *Cichorium intybus* с оценка на фармакологичния им потенциал;

- анализ на генетичните и антигенните характеристики на грипните вируси в България през последните 5 години (2013-2018г.), пионерно проучване върху аминокиселинните последователности на хемаглутинаина, невраминидазата и вътрешните протеини на грипните вируси, новаторски алгоритъм за тестване чувствителността на грипните вируси А(H1N1)pdm09 към невраминидазния инхибитор oseltamivir;

- базирани на оптимизирани молекулярно-вирусологични техники (real time PCR, multiplex PCR) проучвания върху циркулацията на основните вируси, причиняващи ОРЗ (респираторно-синцитиален вирус, метапневмовирус, парагрипни вируси, риновируси, аденовируси и бокавируси), генотипизиране на респираторно-синцитиални вируси с доказване на динамика в отделните субгрупи, пилотно молекулярно-епидемиологично характеризиране и доказване на водещата роля на респираторно-синцитиалните вируси при възпаления на долните дихателни пътища при деца до 5 години;

- въвеждане на молекулярно-вирусологичен подход за детекция на парвовирус В19 при жени с патологична бременност.

Участие в научно-изследователски проекти

Гл. ас. Светла Ангелова участва в конкурса за доцент с внушителен списък от 10 участия в научно-изследователски проекти. На два от научно-изследователските проекти ръководител е гл. ас. Ангелова. От тях 7 са финансирани от Националния фонд за научни изследвания към Министерство на образованието и науката, по един съответно от: Медицински Университет София, Програма за стипендии на Евро-

пейското икономическо пространство и Министерство на здравеопазването съвместно с Центъра за надзор на заразните заболявания на страните от Югоизточна Европа.

УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Справката от НЦЗПБ показва 156 часа за 2017 г. ангажираност на гл. ас. Светла Ангелова в учебно-преподавателската дейност на отдел Вирусология на НЦЗПБ в курсовете за следдипломно обучение, в индивидуалното обучение и експериментално-организационната дейност на зачислените специализанти, дипломанти и докторанти с лекции, упражнения и семинари. Допълнително тя е съръководител на 3 успешно защитени дипломни работи – две за бакалавърска степен по вирусология и една за магистърска степен по генетика към БФ на СУ.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Гл. ас. Светла Ангелова, д.б. е изграден учен, с отлична теоретична и практическа подготовка, работещ упорито, постигнал съществени резултати и приноси. Тя е уважаван в страната и чужбина експерт в областта на съвременните молекулярно-биологични изследвания върху грипните вируси и вирусите, причиняващи ОРЗ – тяхната диагностика, типизиране, циркулация.

Обобщавайки съществените приноси от научните ѝ разработки, оценени от научната общност, показател за което е големият брой техни цитирания, активното ѝ участие в научно-изследователски проекти, съвестното ѝ отношение към ръководството на дипломни работи и цялостната ѝ учебно-преподавателска дейност, убедено мога да заявя, че те напълно удовлетворяват количествените и качествени критерии на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и Правилника на НЦЗПБ за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Въз основа на всичко това препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят кандидатурата и да предложат на Научния съвет на НЦЗПБ гл. ас. **Светла Георгиева Ангелова, д.б.** да бъде избрана на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ по научна специалност „ВИРУСОЛОГИЯ“ за нуждите на Отдел Вирусология на НЦЗПБ.

25.07.2018 г.

Подпис:

/ Проф. д-р Ива Христова, д.м.н./